

BENDRAS DARBAS

Kaina 50 Pfn.

LIETUVIŲ TREMTINIŲ AMATININKŲ IR
DARBININKŲ PROFESINĖS SĄJUNGOS
INFORMACINIS LEIDINYS

1—2 NR. — (6)

AUGSBURGAS, 1949 M. VASARIS - KOVAS

II METAI

MŪSU SĄJUNGOS NARIAMS IŠSIBLAŠKANT PO UŽJURIUS

Kaip visos Tremtinių Bendruomenės, taip ir mūsų Sąjungos narių eilės Vokietijos vakarinėse srityse nuolat retėja. Vis daugiau narių išvyksta į taip vadinamus išikurdinimo kraštus. Šia proga norisi su iškiliaujančiais profesininkais pasidalinti viena kita mintimi.

Mūsų Sąjungos tremtyje praeitis kelias yra labai trumpas, tat profesininkų šeima nespėjo čia kaip reikiant susigyventi. Sąjunga dar nespėjo įkvėpti ypač savo jauniems nariams tinkamo Profesinių Sąjungų tikslų supratimo, profesinio solidarumo jausmų ir išsaminti nariuose tas darbo ir kovos žmonių dorybes, kurios politinės emigracijos sąlygomis turėtų apvaldyti profesininkų širdis. Tačiau kad ir trumpas mūsų Sąjungos gyvavimo laikas turėjo savo narių buityje palikti kai kurių pėdsakų. Tat Sąjunga gali jaustis turinti moralinės teisės kreiptis į išvykstančius narius su savo linkėjimais, prašymais ir patarimais.

Ko gi iš tikrųjų mūsų Sąjunga norėtų savo nariams linkėti, ko iš jų prašyti ir ką patarti?

Visų pirma Sąjungai tenka apgailėstauti, kad ne visus savo išvykstančius narius ji yra aprūpinusi amatų ir kalbų mokslo kračiais. Daugeliui ji teįdėda dažniausiai seniau išmokto amato ir nario liudijimus. Šis pastarasis liudijimas, gal būt, mūsų profesininkams padės lengviau prisibelsti išikurdinimo kraštų Profesinėse Sąjungose, ir jei reikėtų, gauti jų paramos. Tokiu būdu daugeliui Sąjungos narių tiek dėl organizacinių sunkumų, tiek, turime pripažinti, dažnai ir dėl asmeninio apsilėidimo, tenka iškelti į išikurdinimo kraštus nieko gero neišmokius per beveik penkių stovyklinio gyvenimo metų. Tai, žinoma, labai skaudus dalykas, kuris ne visuomet parėjo nuo Sąjungos ir mūsų bendruomeninių organų norų ir pastangų.

Tačiau mūsų varginga ir sunkiausiose aplinkybėse besivysčiusi Sąjunga, kaip gera motina, be šio, de-

ja, dažnai labai kuklaus kračio, palydi savo narius į užjūrius su nuširdžiausiais laimės linkėjimais, savo motiniškais patarimais (o tėvo ir motinos geri patarimai kartais vertingesni ir už didžius turtus!) ir prašymais. Protingų tėvų laimės linkėjimus palydi ir rimčiausias išspėjimas, kad žmogus didžia dalimi pats yra savo laimės kalvis. Jo laimė labai

vardo vertiems, žmonėms ir piliečiams. Mūsų Sąjungos nariai turi būti tvarkingumo, sąžiningumo, darbštumo ir kilnumo pavyzdžiai tiek darbe, tiek ir kasdieniniame gyvenime. Jie turi būti geriausi mūsų tautos reprezentantai. Ir ne tik savo asmeniniu pavyzdžiu, bet taip pat ir savo patarimais ir nuolatinio budrumo turi padėti kitiems, ypač savo tautiečiams padėti išsilaikyti tinkamoje politinio emigranto aukštumoje. Taigi, Sąjungos narys visada tvarkingas, švarus, punktualus, blaivus, sąžiningas. Jis dalyvauja lojaliuose vietinės darbininkijos judėjimuose,

Seniau lentpiūvės darbininkas, dabar radio technikas.

Augsburgo prof. s-gos darbuotojai — radio aparatų technikai. Iš kairės į dešinę: K. Dauginis, buv. girininkas, vietos skyriaus išdin., J. Vikuckis buv. lentpiūvės darbininkas, vietos skyriaus Valdybos narys.

daug pareina nuo jo dorybių, nuo stiprios valios ir dorinių pastangų. Taigi, nariams visų pirma ir linkėtina nesiliaujančiai stiprinti ir išsaugoti savo asmenines dorybes.

Sąjunga, be abejo, trokšta, kad visi jos nariai sveiki ir laimingi grįžtų į savo išsilaisvinusią nuo bolševikinio jungo tėvynę. Bet čia ir vėl prašosi pastaba, kad tie jausmai, kuriais mes galėsime grįžti tėvynėn pareis nuo to, ką mes būdami tremtyje būsime padarę gero savo tautos ir krašto išsilaisvinimui.

Sąjunga kviečia savo narius kraštuose, kurie suteikia jiems azilį, darbo ir pragyvenimo galimumus, elgtis kaip dera pavyzdžiams, lietuvių

kiek jam tai leidžia sąlygos. Kartu jis stengiasi svečiojo šaly išlaikyti geruosius savo tėvynės papročius ir tautines dorybes ir pasisavinti svečių šalių gerųjų papročių. Jis stengiasi nuolat auklėtis, mokytis gerų dalykų iš svetimųjų, tobulintis darbe ir amate.

Kiek mes galime numatyti, Sąjunga yra pasirįžusi egzistuoti Vokietijoje dar bent vienerius metus. Sąjungos antibolševikinė akcija, jos suderintos pastangos su kitais Lietuvos laisvinimo veiksniais Lietuvos laisvės byloje, pagaliau jos pastangos per įvairių kraštų Profesines Sąjungas padėti savo nariams išikurdinti, pareis nuo mūsų Sąjungos n-

Lozoraitė
biblioteka

nansinio pajėgumo. Išvykęs į užjūrius Sąjungos narys neužmiršta, kad jis lieka jos remėju. Tat kad ir menkais savo ištekliai, jis gali paremti didžiuosius Sąjungos, o tuo pačiu ir tautinius tikslus ir reikalus.

Sąjungos narys labiausiai negali užmiršti savo tautinių pareigų. Jis gerbia ir brangina savo kalbą, savo tautos būdą, gina tautos garbę, dalyvauja vietinių lietuvių kolonijų visuomeniniame ir bendruomeniniame gyvenime.

Dar daug ką norėtusi išvykstantiems Sąjungos nariams pasakyti, tačiau šia proga tatau neįmanoma padaryti. Vieną dalyką norėtusi pabrėžti. Mūsų kraštas per trumpą nepriklausomo gyvenimo laikmetį nesusijęs prisivinti visų civilizacijos ir kultūros normų. Be to, siautė-

ję karai ir barbarų antplūdziai sunkiai sužeidė mūsų tautinį būdą ir sutremė tautos dorybes. Tat svečiose šalyse mums teks daug prisiziūrėti, daug kur prisitaikinti ir atsisakyti daugybės įpročių, kurie išliko mums iš mūsų tėvynės sunkmečių. Mes turėsime išmokyti gyventi dažnai pagal aukštos civilizacijos normas. Taigi, prieš mus esama nemažų sunkumų. Tačiau natūraliu skonio, taktiko ir padarumo pajautimu, mes lengvai galėsime įveikti ir tuos sunkumus ir gal net prasimušti į pavyzdgingiausių tų kraštų gyventojų eiles. Labiausiai to Sąjunga ir linki savo išvykstantiems nariams.

Tėvynei išsilaisvinus, Sąjungos narys skuba į savo kraštą, kad visa tai, ką bus patyręs ir išmokęs svetimos šalyse, pritaikytų atkuriant savo nepriklausomą gyvenimą.

SENUOSIUS METUS PALYDĖJUS,

NAUJUOSIUS PASITIKUS

Praėjusieji metai mums, palikušiams savąjį kraštą žiauraus okupanto nąguose, nieko nauja neatnešė. Ateina žinių, kad tėvynė ir jos žmonės dar sunkesnes dienas gyvena. Tūkstančiai mūsų brolių prievartos būdu išvežami badui ir mirčiai tik už tai, kad savo noru nenusilenkia despotams ir jų smurto režimui.

Cia tremtyje praėjusiais metais mūsų darbininkų ir amatininkų profesinė organizacija dar daugiau susiglaudino. Praėjusiais metais sukūrėme savąjį spaudos žodį, mūsų „Bendrą Darbą“, per jį dalinomės mintimis, sumanymais ir lūkesčiais. Užmezgėme ryšius su kai kuriomis kitų kraštų profesinėmis sąjungomis. Įėjome į bolševikų pavergtųjų valstybių tremty sukurta Paryžiuje profesinių darbininkų organizacijų sąjungą. Žodžiu, iš vienos pusės apsitvarkėme, bet iš antros stovime prieš išsisklaidymo po svetimus kraštus problemas ir dėl to tai trukdys čionykščią mūsų veiklą. Bet esame išsąmoninę ir pasiryžę, kad ir pabirę ir išsisklaidę po platųjį pasaulį, visur kur tik bus galima, vėl sueiti į vieną mus visus jungiančią organizaciją.

Mūsų vyriausias noras ir tikslas — kai tik kris pančiai nuo mūsų krašto, susitelkti mūsų tėvynėj ir tenai organizuotai, suderintomis gretomis stoti į jos atkūrimo darbą ir siekti jos visokeriopos pažangos.

Tarptautinėje plotmėje, tuose kraštuose, kame darbo žmogus laisvas rūpintis savo reikalais ir sielotis savo krašto likimu, kame jis gali nevaržomas ir nepriklausomas veikti, matome daug džiuginančių reiškinių. Čia Vakaruose darbo žmonės pavyko uždėti savąjį antspaudą visuo-

meniniam gyvenimui tik todėl, kad jie, nors pavieniui ir silpni būdami, per eilę metų sugebėjo sukurti kolektyvinę jėgą — skaitlingas profesines ir politines organizacijas ir per jas išmoko reikšti savo valią ir vykdyti užsibrėžtuosius tikslus. Laisvės ir demokratijos kraštuose visuomeniniams santykiams tvarkyti ir derinti nereikalingas smurtas ir teroras, vis tiek kokiais pavadinimais jis besidangstytų. Šitas reiškinys duoda mums daug vilčių, kad anksčiau ar vėliau visokiam smurtui bus padarytas galas.

Pavyzdžių tam turime pakankamai. Štai Anglijos Darbo Partija, kuri jungia milijonus darbininkų, organizuotų į profesines ir kooperatyvines sąjungas, per tris metus būdama valdžioje, nuosekliai ir kietai, bet be smurto, vykdo didžiulius vidaus gyvenimo pertvarkymus, kurie turės lemiančios reikšmės visiems be skirtumo dirbantiesiems. Šios partijos tautybių politika buvo tokia, kad Anglijai priklausę kraštai, kaip pavyzdžiui, Indija, Ceilonas gavo teisę laisvai apsispręsti ir tvarkytis, kaip patys nori. Dabar Anglijoje darbo žmonių valia, organizuotai ir be smurto reiškiamai, nusilenkia mokslas ir menas, iš dirbančiųjų išėję pirmaeiliai valstybės vyrai: politikai ir diplomatai, visuomeninio ir valstybinio gyvenimo tvarkytojai sugeba vairuoti sudėtingą valstybės gyvenimą.

Neperseniai praėjo prezidento rinkimai Jungtinės Amerikos Valstybėse. Visi tuos rinkimus sekė ir žino, kuo jie pasibaigė. Prezidento buvo išrinktas demokratas Trumanas, Atstovų Rūmuose ir Senate tie patys

demokratai gavo daugumą. Prieš rinkimus gi visas pasaulis buvo užliuototas sūkiu, kad Ameriką valdys stambiojo kapitalo atstovai — respublikonai, kad demokratai prakiš rinkimus.

Kodėl taip buvo manyta? Gi todėl, kad 1946 metais darant papildomus rinkimus į įstatymų leidimo įstaigas ir savivaldybes, trūkšmingai laimėjo respublikonai. Nuo demokratų šiais rinkimais atsiskyrė dešinysis ir kairysis sparnai, išėję į rinkimus su savais kandidatais. Ypač smarkiai rėkė Maskvos remiamas kandidatas Wallace, turėjęs nusišpinti demokratų. Be to, respublikonai turi savo rankose galingą spaudą, todėl ir atrodė, kad visa veikia demokratų naudai. O vienok laimėjo demokratai. Tai buvo tikras perkūnas iš giedro dangaus! Tai buvo daugiau nei perkūnas, tai buvo kietas smūgis į kaktą visiems reakcininkams ir pataikūnams. Nuo tokio smūgio akysna pasipila žiežirbos, svaigsta galva ir kai kas išvirsta iš kojų. Maskva su savo komunistais, kaip visuomet rūmusi reakciją ir išpylusi milijonus dolerių, turėjo netekti žado dėl nusi-vylimo.

Kuo visa tai paaiškinti? O štai kaip reik suprasti tą netikėtai smogtą reakcijai smūgį.

1946 metų rinkimai, davę laimėjimą respublikonams, praktikoje pasižymėjo tuo, kad tuojuo buvo priimtas Taft — Hartley įstatymas, varžęs darbininkų profesines sąjungas, buvo panaikinta kainų kontrolė, o tai skaudžiai palietė darbininkus, ir bendrai JAV politika pasuko dešinėn, tai yra vertelgų ir biznierių naudai. JAV profesinės sąjungos, jungiančios milijonus darbininkų, ėmėsi priemonių, kad darbininkai nebalsuotų už respublikonus. Šito veiksnio, tai yra organizuotų darbininkų vaidmens nepastebėjo džiugaujantieji stambiojo kapitalo atstovai — respublikonai, šventai tikį laimėsią rinkimus ir pratę mąnyti, kad dirbantieji ir šį kartą nesupras savo reikalų. Bet jie žiauriai apsiriko. Visi 123 kongreso nariai, balsavę už Taft — Hartley įstatymą nebebuvo išrinkti. Į prezidentus praėjo demokratas Trumanas, savo laiku tam įstatymui pasipriešinęs (pareiškęs veto).

Si profesinių sąjungų prieš respublikonus akcija joms kaštavo 5 milijonai dolerių, bet palyginus su tuo, ką jos laimėjo, tai yra niekis.

JAV prof. sąjungos ir toliau, atrodė, rūpinsis skatinti narių susidomėjimą bendraisiais krašto reikalais. Jos pasiryžė ir toliau išlaikyti darbininkų politinio lavinimosi lygą ir skyrė jai 750.000 dolerių metams, kad darbininkai mokėtų atskirti priešus nuo draugų ir nebūtų suviliojami reakcijos lakštingalų. Kai kurie demo-

Profesinių sąjungų atlyginimų politika

Vyriausioji priežastis, kuri vertė darbininkus burtis į profesines sąjungas buvo menki atlyginimai ir neįmanomai ilgas darbo laikas. Šios dvi darbdavių primetamos dirbantiems negerovės laikė pastaruosius neišbrendamame skurde ir vertė griebtis organizacijos ir kovos priemonių pragyvenimo minimumui pakelti. Prof. sąjungų uždavinys buvo ir pasilieka laikyti atlyginimo normas tam tikro aukštumo, žiūrėti, kad jos būtų reikalingo pusiausvyros su pragyvenimo ir kitų reikmenų kainomis.

Kad šis klausimas būtų suprantamesnis, turime atsižvelgti kiek į praeitį. Per pastaruosius 60 metų prof. s-gų struktūra ir uždaviniai daug pasikeitė. Nenagrinėsime čia viso šito klausimo — tai atskira tema — tik nurodysime į vieną to pasikeitimo priežastį, būtent: per minėtą laikotarpį nepaprastai pakitėjo techninės gamybos priemonės ir pagausėjo darbo padalinimas gamybos eigoj. Dėl šita atsirado daug naujų specialybių bei darbų rūšių, arba daug naujų profesijų, pav., įvairūs ir vis skirtingi darbininko veiksmas prie sudėtingų mechaninių ir automechaninių staklių bei aparatų. Todėl prof. s-gų atlyginimo politika yra vis komplikutesnė.

Imkime Vokietijos pavyzdį.

Per tuos 60 metų, skaitant nuo vadinamojo socialistų įstatymo panaikinimo, Vokietijoje prof. s-gos vėl galėjo legaliai veikti. 1887 metais jos pradėjo savo veiklą turėdamos 62 organizacijas, o 1915 metais jų skaičius nukrito iki 48. 1933 met. jų buvo 28, gi po šio karo, pradėjus vėl veikti laisvoms prof. organizacijoms, išsiverčiama su 12—14 prof. s-gų. Prof. s-gų susiglaudėjimas sekė pramonės susikoncentravimą, jos organizavosi pagal atskiras pramonės šakas. Šis persitvarkymas buvo ir pasiliko būtinybė.

Šito persitvarkymo pasėkoj visai kitą pobūdį ir tvarką įgavo kolektyvinių sutarčių sudarymas. Mūsų

kratų partijos skyriai (Detroit) pateko į profesininkų rankas, žymūs profesinio darbininkų judėjimo vadai kelia atskiros partijos, panašios į Anglų darbiečius steigimo reikalą, žodžiu, šių rinkimų pasėkos gali būti labai reikšmingos.

Iš šitų faktų ir mes turime daryti atitinkamas išvadas ir suprasti, ką reiškia organizuotų žmonių pajėgumas. Mes galime tikėtis, kad šitie laimėjimai turės įtakos ir mūsų krašto likimui, nes jie yra darbo demokratijos laimėjimai, su kuriais mes ir tegalime sieti savo lūkesčius.

skaitytojai neprivalo pamiršti, kad laisvuose pramoniniuose kraštuose **paskiras darbininkas** nesitaria su imonės ar darbovietės vedėju dėl **atlyginimo** normų ir dėl **darbo laiko**. Visas atlyginimų ir darbo sąlygų sutartis sudaro prof. s-ga už visus, kas dirba ir ateity imonėj dirbs. Ji susitaria su darbdaviu, susitarimą surašo į tam tikram laikui galiojančią sutartį, kuri privaloma ir darbdaviui ir darbininkui. Sutarty kiekvienai darbo rūšiai ar tam tikram veiksmui yra sutartas atlyginimas už tam tikrą darbo laiką, pav., valandą ar štuką ir, kas tą darbą dirbtų, privalo be derybų gauti nustatytą atlyginimą. Šita ir vadinama, kad darbas eina pagal kolektyvinę ir tarifinę sutartį.

Tuo būdu prof. s-gos iš savo pusės, kad teisingai nustačiusios ir ginuos dirbančiojo atlyginimą, turi sudaryti ištisą ir sudėtingą **atlyginimų sistemą**, ją suderinti, atsižįrind į pramonės **pajėgumą**, **krašto ūkio padėtį** ir į bendrą ūkinę **konjunktūrą**. Tad aišku, kad prof. s-gosė, vadovybėse ir biuruose tenka įkurti atlyginimams tirti ir bendrai konjunktūrai sekti skyriai su kvalifikuotais specialistais ir ūkiškųjų klausimų žinovais. Maža to, moderninės prof. s-gos, jei jos apima kurios nors pramonės ištisą ir atskirą šaką, turi tartis ne su vienu ar dviem darbdaviais. Prieš prof. s-gas atsistoja imonių savininkų ar jų įgaliotinių kolektyvas, taigi, derinant atlyginimų normas, dėl jų varžosi du kolektyvai: prof. darbininkų sąjungos ir darbdavių sąjungos ar jų atstovai. Jie turi būti prityrę žmonės ir žiną savo darbą specialistai. Štai kodėl mes čia kalbame apie prof. s-gų atlyginimų politiką. Kai atlyginimų politikai nesusitaria, kova dėl atlyginimų ir darbo sąlygų įgauna kitą pobūdį ir pareina į streiko stadiją.

Kai reikalas nueina taip toli, kad pradedama streikuoti, demokratinėse valstybėse valdžios organai paprastai šioje kovoje laiką neutralitetą arba per savo tarpininkus atnauja derybas, kuriosna painūs ir sudėtingi atlyginimų klausimai teigiamai išsprendžiami. Bendrai paėmus, svarbu, kad visuomeniniai sluoksniai dėl jiems priklausančios dalies kovą vestų organizuotai. Organizuotumas yra didžiausias tvarkingo laimėjimo laidas.

K. B.

Streikas buvo ir tebėra pats veiksmingiausias profesinių sąjungų kovos ginklas, bet jis vartojamas tik didžiausios bėdos atveju.

Tik visiškai žodžio laisvei esant tėra galima netrukdoma žmonių pažanga.

A. Bebel.

SUIRO PROF. S-GŲ INTERNACIONALAS

Jau esame rašę, kad šią svarbią organizaciją komunistai naudojo savo propagandai. Nekomunistinių prof. s-gų atstovai tai seniai matė, bet kentė. Galų gale ir kantrausiųjų kantrybė išseko. Štai sausio 19 d. Paryžiuje įvykusioje tos organizacijos vykdomojo komiteto posėdy Anglijos prof. s-gų atstovas pasiūlė per 1 metus likviduoti, bet rusų ir jų klapčiukų balsais tas siūlymas buvo atmestas. Tada JAV, Anglijos ir Olandijos atstovai pareiškė, kad jų bendradarbiavimas šioj organizacijoj pasibaigė ir apleido posėdį. Laukiama, kad iš jos išstoš Belgijos, Kanados, Skandinavijos ir kitų kraštų nekomunistinės prof. s-gos, ir pasiliks tik rusai su jų globoj esančiais kraštais.

Kadangi pasaulinė prof. s-gų organizacija būtinai reikalinga, tai išstojusieji, be abejonės, organizuos kitą internacionalą, kuris galės turėti apie 35 mil. narių: JAV su 14 mil., Anglija su 9 mil., Prancūzija (nekomunistinės prof. s-gos) 2 mil., Belgija, Olandija ir Skandinavija 3 mil., Šveicarija 0,5 mil., Vakarų Vokietija 5 mil., Austrija 1 mil., Pietų Ameriką 1 mil.

JAV prof. s-gų (ALF) atstovas Europoj Brown neseniai pareiškė: „Pasaulinė prof. s-gų organizacija yra mirusi. Mes turime visiškai palaidoti ir tik tada galėsime padėti pamatinį akmenį naujai laisvai pasaulinei prof. s-gų organizacijai. Reik pirma sukurti Šiaurės ir Pietų Amerikos prof. s-gų organizaciją, tokią pat Europoj, Rytuose ir Afrikoj. Vėliau jos turės būti sujungtos į pasaulinę organizaciją.“

Tas pats Brown pareiškė, kad „mes tikime į tarptautinį solidarumą ir šitam labai norime dirbti, Amerikos darbininkija yra atsisakiusi izoliacionizmo.“

Kada naujoji organizacija pradės veikti, dar nežinia, bet tuo reikalu jau tarėsi Berne Marshalio plane dalyvaujančių valstybių prof. s-gų atstovai, o JAV ir Anglijos prof. s-gų atstovai žada netrukus taip pat jį kartu svarstyti ir nuo jų susitarimo viskas pareis, nes jos turi didžiausią organizuotų į prof. s-gas darbininkų skaičių.

NAUJAS MOKSLO ŽIDINYS AMATININKAMS

Sausio mėn. Diepholze pradėjo darbą visai Anglų zonai skirta lietuvių amatų mokykla. Mokslas joje tęsiasi 6 mėn. Baigusieji gaus IRO ir vokiečių amatų rūmų pažymėjimus. Mokyklą yra 150 mokinių. Mokyklą veda P. Kutka.

DAUGIAU VERŽLUMO IR DRASOS!

Kiekvienas amatininkas ir darbininkas dabar ir tesvajoja, kur emigruoti ir kaip geriau ir greičiau įsikurti. Geram amatininkui įsikurti bet kurioje užjūrio valstybėje sąlygos yra palankios, tik reikia kiek pinigų, drąsos ir... idėjos.

Kiekvienas puikiai žinome, jog dirbdamas kitam samdiniu, krausiant turtą ne sau, bet darbdaviui, todėl mūsų nuoširdus troškimas ir linkėjimas tautiečiams amatininkams yra: Pildant sąžiningai sutartį, pinigus neprašvilpti, bet palaikyti savo įmonės pradžia. Kiekvienas savo amate gali pradėti kurti įmonėlę nuo mažiausių.

Ne šventieji puodus lipdo, sako sena patarlė. Jei nesiryši, o visą laiką tik kitam tarnausi, niekad padoriau neįsikursi. Visados liksi prastu darbininku ir vos vos pragyvensi. Kiekvieno lietuvių amatininko troškimas ir siekimas turi būti — sava dirbtuvė ar įmonė.

Mes turime jau pavyzdžių iš išvykusių užjūrin tremtinių, kurie, baigę sutartis, vieni ar keli susidėję į krūvą savo sutaupas, kuria nuosavas dirbtuves.

Kiekvienoje srityje galima pradėti su mažais ištekliais ir mažu mastu, ir tvarkingai vedant savo įmonėlę juo tolyn juo daugiau ji duos pelno, iš kurio bus galima ne tik žmoniškai pragyventi, bet ir įmonėlę plėsti priperkant įrankių, medžiagos ir didinant patalpas.

Daugelis lietuvių moka puikiai austi juostas, rankdarbius, siuvimo ir pagaliau to paties valgio gaminimo.

Iš Venecuelos rašo neseniai išvykęs lietuvis su šeima. Jis pats šoferis žibalo bendrovėje, gi jo žmona gamina valgių kitiems 10-čiai lietuvių. Iš to jai yra tiek pelno, kad jų šeimai nekaštuoja maistas ir butas, gi tie tautiečiai mielai eina pas ją valgyti, nes čia yra gaminami geri pietūs ir, kas svarbiausia, lietuviško skonio, tokių kitur ir už jokių pinigų negausi.

Kas yra tekstilininkas arba nusimanoma apie virves (o kas gi mūsų apie jas nenusimanoma) gali pradėti nuo paprasčiausių virvių dirbtuvėlės. Čia didelio mokslo nereik, taip pat ir įrengimų. Beveik nereik ir jokių patalpų.

Pažinojau Lietuvoje žydą, kuris turėjo tokią dirbtuvėlę ant lauko, stachiai patvoryje su 2 darbininkais: vyras ir moteris. Ir tas žydas per mėnesį uždirbdavavo daugiau negu banko direktorius. Pats jis, žinoma, tik supirkinėjo kanapes, linus ir pardavinėjo virves.

Mechanikai ir šaltkalviai gali pradėti nuo paprasčiausių durų spynų bei raktų, indų cinavimo ir pan., kur

reikia tik kelių dildžių, spaustuvo, kelių raktų ir atsuktuvo.

Elektromonteriai- instaliatoriai gali pradėti nuo instaliacijų bei elektros aparatų taisymo namuose. Gedimų jų visur ir visuomet pasitaiko. Vėliau galės imtis ir didesnių darbų. Čia taip pat daug įrankių nereikalinga. Iš kuklių sutraupų pradžia pakaks nusipirkti replių, atsuktuvų, spaustuvių ir pan.

Automechanikai gali pradėti, išsiuomavę patalpėlę ar kiemą, nuo mašinų plovimo ir suteptimo, o čia pakanka kelių metrų guminės žarnos, kelių raktų ir tepalinių. Vėliau gi galima imtis ir smulkesnio remonto, k. a. stabdžių paregulavimo, degimo, karbiuratoriaus pataisymo ir net kai kurių dalių pakeitimo.

Ir taip kiekvienas savo specialybę, kurių čia išvardinti neįmanoma, gali imtis nuo mažmožių, o vėliau atsisveria galimumą darbą plėsti ir ekonomiškai stiprėti.

Šie visi galimumai yra prieinami amatininkui, gi žmogui be amato yra jau sunkiau. Iš čia išvada: Kas Vokietijoje nesnaudė ir išnaudojo tą tremties laiką baigdamas kokius nors amato kursus ir tobulinosi savo specialybę, turės lengvus galimus ką nors pradėti ir kitur.

Baigdamas savo sutartį kiekvienas taupus emigrantas turės kišenėje kiek pinigų, bus pramokęs pakankamai to krašto kalbos, pažinęs papročius, įstatymus ir ištyręs sąlygas, todėl galės

PROFESINIŲ SAJUNGŲ VAIDMUO

Herbert Morrison, vienas Anglijos darbo partijos vadovaujamųjų asmenų ir dabartinis ministerio pirmininko pavaduotojas, į klausimą, ar prof. s-goms išaugus ir sustiprėjus ginčai pramonėje sumažėjo ar padidėjo, atsakė:

„Be abejonės sumažėjo. Nuolatinis organizuotų darbininkų ir darbdavių bendradarbiavimas palengvino surasti taikius sprendimus, tuo būdu išvengta begalės streikų ir lokautų, sutalpyta tūkstančiai milijonų darbo dienų ir tūkstančiai milijonų svarų sterlingų, parūpinta darbininkams geresnė teisinė ir socialinė apsauga, o tatau yra naudinga ne tik darbininkams, bet taip pat sąžiningiems darbdaviams ir visai visuomenei.“

O štai pavyzdys iš gyvenimo, kuris patvirtina aukščiau pareikštą nuomonę. James J. Spillane, JAV federalinio darbininkų ir samdytojų ginčų tarpininko, pranešimu 1948 m. Chicagoj ir apylinkėj buvo kilę 3203 pramonės ginčai. Iš to skaičiaus tik 700 ginčų turėjusi valdžia įsikišti. 2500 ginčų darbininkai ir samdytojai pašalinę vieni, be valdžios tarpininkavimo. Iš 3203 kilusių ginčų tik 90 arba 3% buvo tokių, kurie iššaukė streiką.

kripti už to ar kito savarankaus darbo, o dar geriau tai daryti susidėjus dviese ar daugiau.

Tad būkime drąsūs ir veržlūs į savo laimę, nes kiekvienas pats yra savos laimės kalvis!

Inž. A. P.

JAV NEGRAI IR PROF. S-GOS

JAV negrų yra apie 15 mil. Jau praėjo daugiau ne 80 mt, kaip jie išsilaisvino iš vergijos ir per tą laiką jie ne tik skaičiumi padaugėjo, bet žymiai sustiprėjo ekonomiškai ir kultūriškai. Seniau negrai buvo beveik tik žemės ūkio darbininkai, o šiaudien vien pramonėje jų dirba 1 mil., iš visų JAV valdininkų jų yra apie 20%. Negras advokatas ar daktaras ar mokslininkas šiaudien ten jokia naujiena. 1947 metais 68.000 negrų baigė JAV aukštąsias mokyklas. Atskirų valstybių parlamentuose 1947 metais buvo daugiau ne 30 negrų atstovų, o 2 net kongrese.

Kaip minėjome, daugiau ne 1 mil. negrų dirba pramonėje. Tai kokie jų santykiai su prof. s-gomis?

Negrai darbininkai gerai supranta prof. s-gų reikšmę ir daugiau ne 1 mil. jų šiaudien yra prof. s-gų nariais. Dauguma jų priklauso ALF. Šiaudien, galima sakyti, beveik visos prof. s-gos priima ir negrus lygia- teisiais nariais, bet yra dar ir tokių vietinių prof. s-gų, kurios negrų ne-

priima. Pav., 8 žymesniųjų geležinkeliečių prof. s-gų įstatuose yra įrašyta, kad nariais gali būti tik baltosios rasės darbininkai, kitų geležink. prof. s-gų įstatai rasinių skirtumų nedaro, bet negrams organizuoja atskiras grupes. Panašiai daro ir kai kurios kitos nežymios prof. s-gos. Kur negrams užkirstas kelias į bendras organizacijas, jie organizuoja savo atskiras ir puikiai jas tvarko. Iš tokių būtų galima paminėti miegamųjų vagonų personalo prof. s-gą ir kt.

Pamažu nyksta* darbininkų tarpe rasiniai skirtumai ir vis daugiau įsigali pradas, kad visi dirbantieji, bet kokios rasės, tikėjimo ir spalvos turi bendrai dalyvauti kovoj už savo gyvenimo sąlygų pagerinimą.

Žmogus nėra galingas savo kūno jėgomis. Jį tokiu padaro tik nesuvaldoma valla. Jei žmogus kovoja dėl idealo, jis nenugalimas.

Mahatma Gandhi.

TIKĖKIMĖ, RUOŠKIMĖS – SULAUKSIME!

S. m. sausio 6 d. sulaukė 70 mt. amž. sukakties vienas tauriausių mūsų tautos sūnų, vienas žymiausių mūsų visuomenininkų, nuoširdžiausias darbo žmonių draugas ir ištvermingiausias kovotojas už jų šviesią ir gražią ateitį, mūsų S-gos didelis bičiulis ir rėmėjas prof. **JUOZAS KAMINSKAS**.

Ta proga S-gos C. Valdyba Gerb. Sukaktuvininką pasveikino ir įteikė jam kuklią dovanėlę. Gerb. Sukaktuvininkas atsakė į tai S-gai šitokiu laišku:

„Gerbiamieji, su nuoširdžiu dėkingumu priimu Jūsų sveikinimą ir brangią, retai menišką dovaną. Tremties sąlygos ne visuomet man leis rasti pakankamai vietos ant mano kuklaus rašomojo stalo. Bet kasdien turiu ją prieš akis, ir ji man primena ir primins tą brangų ryšį, kuris užsimezgė tarp mano kuklių, dar jaunystėje pradėtų pastangų ir mūsų darbo žmonių kovos už lygias žmogaus teises, už žmoniškas gyvenimo sąlygas, už teisę lavintis ir dvasiškai tapti lygiai su kitais. Per ilgus metus suaugau su tais Lietuvos darbo žmonių siekimais ir esu laimingas, kad tame radau savo gyvenimo pateisinimą. Niekuomet nesigailėjau pasirinktojo kelio. Stebėdamas Lietuvos gyvenimą ilgus metus, prisimindamas jo ryškiausius momentus, mačiau, kad visuomet juos žymėjo tas pats feiškinys: darbo žmonių didelis ryžtingumas ir pasišventimo valia ne tik savos klasės reikalui, bet ir bendriems mūsų tautos uždaviniais. Taip buvo: Mažiausia šeimoje mylimas vaikas, kai ateina bėdos dienos, moka parodyti motinai — Tėvynei daugiausia širdies ir pasiaukavimo. Giliai tikiu, kad taip bus ir ateity.

Gyvename sunkias dienas. Už tremties vargo ir kasdieninių rūpesčių dažnai nematome geresnių laikų saulės. Bet ji ir mums patekės. Jos turime kantriai ir nepalaužiama viltimi laukti. Ir ruoštis. Ruoštis mūsų gražesnei ir geresnei atečiai. Ta ateitis bus kuriama bendromis tautos pastangomis. Bet ir tose pastangose sunkiausia ir garbingiausia našta teks pakelti Lietuvos darbo žmonėms. Padarykime viską, kad, kai ateis laikas išlaisvintoj, demokratiškai susitvarkiusioj Lietuvoj po sunkaus, bet padoraus darbo, sėsti prie stalo, ir darbo žmogui būtų paruošta vieta; kad pagamintas valgis, apdalinant kuklaus pokilio dalyvius, lygiomis tektų ir jam. Be neapykantos kitiems, bet gerbdami ir save, eikime prie to, kad išlaisvintoje Lietuvoje, su visu atsidėjimu ją atkurdami, įeitume į naują mūsų ateities gyvenimą ne tik kaip kitų valdoma darbo jėga, bet ir

kaip lygiateisiai gyvenimo kūrėjai ir šeimininkai, jo vairotojai.

Prieš Jūsų Sąjungą stovi didelis uždavinys: pasiruošti sunkiose tremties ir emigracijos sąlygose mūsų kūrybingai atečiai, tas reiškia paruošti tiems uždaviniams žmones ir pirmoje eilėje savo organizacijos narius.

Turime sąmoningai ir su visu ryštingumu išnaudoti buvimo už Tėvynės laiką, kad namo grįžtume skaitlingomis ir savo uždavinius žinančiomis gretomis. Tai sunkus, bet būtinas darbas. Jūsų Sąjunga tik tuomet save pateisins, jei ji tinkamai atliks. To Jums iš visos širdies linkiu, ir man bus didelė tolimesnio gyvenimo dovana, jei jis man leis kuo galint prisidėti prie Jūsų pastangų. Pasitikėjimo savimi, ryžtingumo, ištikimybės ir pasišventimo kilniems darbo žmonių idealams!

Visuomet Jūsų **J. Kaminskas**.
1949. 1. 15.

JAV DARBININKAI KRATOSI KOMUNISTŲ

Praeitą rudenį įvyko abiejų didžiųjų JAV darbininkų prof. organizacijų (ALF ir CIO), kurios jungia 16 mil darbininkų, suvažiavimai. Abu suvažiavimu pasmerkė Sovietų Rusiją ir jos tarnus, komunistus; pasisakė už Marshallo planą Europos ūkinį atstatymą remti ir įgaliojo savo vykdumuosius organus pavartoti griežtas priemones prieš tuos, kurie nesiliaus sukę profesinėse s-gose komunistiškus lizdus. ALF priėmė net rezoliuciją, kad Amerika su kitomis laisvomis tautomis turi sudaryti sąjungą prieš Sovietus ir turi nutraukti su jais santykius, kol jie atšauks Berlyno blokadą.

P. Murray, CIO pirmininkas, dar niekadados nebuvo vartojęs tokių griežtų ir aiškių žodžių prieš komunistus ir jų bendrakeleivius, kaip pasakutiniajame suvažiavime, ir jie suvažiavimo buvo sutikti didžiausiu pritarimu. Kai kurie atstovai, kaip pav. Tabako darbininkų prof. s-gos pirmininkas Henderson, mėgino teisinti komunistų vedamą politiką, bet buvo nušvilptas.

Pagal priešamerikinės veiklos tyrimo komisijos pranešimą viso labo 20 s-gų (architektų, elektros, gazo, batų, kailiadirbių ir tt) yra komunistų įtakoj, bet ir tos negausios s-gos viena po kitos veja komunistus lauk iš vadovaujamų vietų. Taip padarė transporto darb. s-ga, plieno darb. jūrininkų.

CIO priklausančių prof. s-gų New Yorko m taryba buvo komunistų rankose, bet po suvažiavimo ji tuoj buvo

paleista ir bus renkama nauja, kurioj komunistų tikrai nebebus.

Toks JAV darbininkų nusistatymas prieš komunistus ir jų vis didesnį susirūpinimą net užsienio politikos reikalais, yra didelės reikšmės faktai.

Cia pravartu pažymėti, kad CIO suvažiavime dalyvavo net vyriausias JAV teisėjas (jų yra 7) O. Douglas. Tai pirmas kartas, kada toks aukštas pareigūnas dalyvavo prof. s-gų suvažiavime. Jis savo kalboj rado reikalingą raginti darbininkus aktyviau dalyvauti užsienio politikos reikalus sprendžiant; jis sakė, kad ir atstovais kituose kraštuose reikėtų skirti ne tik biznio žmones, bet ir iš darbininkų sluoksnių.

BLOGI KOMUNISTŲ POPIERIAI IR ANGLIJOJ

Darbo ministerijos paskelbtomis žiniomis 1947 mt gale prof. s-goms priklausė 9.114.000 narių, iš jų 294.000 moterų. Šiuo metu iš 180 prof. s-gų tik 5 turi generalinius sekretorius komunistus, o aukščiausioj taryboj tėra vos vienas, bet britų darbininkai įsitikino, kad ir tas santykius neatitinka tikrovę, nes nė vienoj s-goj komunistai neturi daugumos. Todėl Vyr. Taryba patarė ateity nerinkti komunistų į vadovaujamas vietas ten, kame jų nėra dauguma, o kadangi jie niekur daugumos neturi, tai reiškia, kad jų vadovavimo dienos prof. s-gose pasibaigė.

PROF. S-GŲ DARBUOTOJŲ PARUOŠIMAS

Visų kraštų prof. s-gos rūpinasi paruošti sau tinkamų darbuotojų. Tuo tikslu jos steigia savo specialines mokyklas. Štai Vokietijos prof. s-gos taip pat turi įvairių savų kursų ir mokyklų, o Frankfurte net aukštąją mokyklą — darbo akademiją, kurią gali lankyti tik prof. s-gų pasiųsti kandidatai. Mokslas joje tęsiasi 10 mėn. Per tą laiką geri profesorai suspėja supažindinti klausytojus su svarbesniais politikos, ūkio ir kitais prof. s-gos darbuotojui svarbiais klausimais; stengiamasi klausytojus pripratinti savarankiškai galvoti ir spręsti. Be teoretinių pamokų yra daug praktinių, diskusijų, kurių metu išmokoma ir pratinama dalyvauti viešuose ginčiuose.

Kaip s-gos rūpestingai parenka kandidatus, rodo Bavarijos prof. s-gų pavyzdys. Ji kandidatams į akademią ruošia 6 savaikių kursus, kuriuose atrenka geriausius ir juos pasiunčia į akademią. Visos išlaidos lankant kursus ir akademią apmoka prof. s-ga, o kas savo darbu išlaikė šeimą, tas dar gauna pašalpą.

Žmogaus garbė yra atiduota į jo paties rankas, todėl saugokite ją!
Fr. Schiller.

ŠTAI KAS MES ESAME

Tremty daugelis atsidūrė be jokių dokumentų. Amatininkui gal ne taip svarbu turėti „diplomą“, kiek mokėti savo amatą, bet gyvenime ir jam ne kartą teko įsitikinti, kad toks ar kitoks raštiškas įrodymas mokant tą ar kitą amatą yra reikalingas. Todėl S-gos Centro Valdyba jau prieš metus paruošė taisyklės amato liudijimui išduoti ir pagal jas tokius liudijimus išdavinėjo. Reik manyti, kad šiandien visi nariai, kurie norėjo ir turėjo teisę juos gauti, yra gavę.

Pagal tas taisykles amatininkai buvo suskirstyti amato mokėjimo atžvilgiu: 1) į meisterius, 2) į pameisterius ir 3) į kvalifikuotus darbininkus.

Meisterio liudijimą galėjo gauti:

- 1 Asmenys tokį vardą įgiję Rusijoje (caro laikais) ar vėliau užsieny
- 2 Nepriklausomos Lietuvos laikais baigę meisterių klasę (Panevėžy)
- 3 Nepriklausomos Lietuvos laikais užėmę meisterių vietas įvairiose įmonėse ar fabrikuose, tik ne bolševikų okupacijos laikais.

4 Turėję savo amato įmones ir jose patys kaip meisteriai dirbę.

5 Baigę amatų mokyklas ir turį praktikos ne mažiau kaip 7 metus.

6 Kurie yra dirbę savo specialybėje 20 metų ir orientuojasi braižy-niuose.

7 Inžinieriai — praktikai. Dantų technikai.

8 Meniškaai atliekantieji įvairius ta-todailės darbus: juostų audėjai, mezgėjai, siuvinėtojai, keramikai, auksakaliai ir įvairūs odos puoš-menininkai.

9 Tremty amato įmonėse dirbą kaip meisteriai.

10 Asmenys, kuriems skyriaus valdybos sudarytoji ekspertų komisi-sija pripažins jų kvalifikaciją, tolygias meisterio kvalifikacijoms.

Pameisterio liudijimą galėjo gauti:

- 1 Baigusieji amatų mokyklas ir tu-rintieji praktikos įmonėse ar dir-bą savarankiškai ne mažiau kaip 2 metus.

2 Baigusieji atatinkamos srities kur-sus ir turintieji praktikos ne ma-žiau kaip 3 mt.

3 Turintieji praktikos įmonėse ar savarankiškai ne mažiau kaip 4 mt.

4 Tremtyje dirbą dirbtuvėse ir dar-bą atlieka savarankiškai gerai.

5 Asmenys, kuriems skyriaus valdybos sudaryta ekspertų komisi-ja, pripažins jų kvalifikaciją to-lygias pameisterių kvalifikacijoms.

Kvalifikuoto darbininko liudijimą galėjo gauti:

1 Baigusieji atatinkamos srities kur-sus ir turintieji praktikos bent pu-sę metų.

2 Lietuvoje ar užsieny dirbę įmo-nėse ar fabrikuose kaip kvalifi-kuoti darbininkai.

3 Asmenys, dirbusieji įmonėse bei fabrikuose, bent 1 metus.

4 Asmenys, kuriems skyriaus valdybos sudaryta ekspertų komisi-sija nustatys jų kvalifikaciją toly-gias kvalifikuotų darbininkų kva-lifikacijoms.

Suvedę išduotųjų liudijimų duo-menis, mes gauname tokį vaizdą:

Amato pavadinimas	Išduotų liud. skaičius							
	meisteriams		pameisteriams		kvalif. darb.		viso	
	vyr	mot	vyr	mot	vyr	mot	vyr	mot
1. Dailydė	12	—	6	—	11	—	29	—
2. Statybos stalius	16	—	6	—	14	—	36	—
3. Baldų stalius	13	—	11	—	11	—	35	—
4. Bagetininkas	1	—	—	—	—	—	1	—
5. Medžio drožynėtojas	2	—	1	—	—	—	3	—
6. Fanėros gamyba	1	—	—	—	—	—	1	—
7. Račius	—	—	1	—	—	—	1	—
8. Medžio medžiagos rūšiotojas	2	—	2	—	—	—	4	—
9. Siuvėjas	50	25	20	44	24	119	94	188
10. Baltinių siuvėjas	—	3	—	3	—	5	—	11
11. Kepurninkas	1	—	—	—	—	—	1	—
12. Mezgėjas	—	3	—	3	—	3	—	9
13. Rūbų prosytojas	—	—	—	—	2	—	2	—
14. Skrybėlių dirb.	—	2	—	1	—	—	—	3
15. Batsiuvis	14	—	—	—	9	—	40	—
16. Aulininkas	3	—	17	—	—	—	3	—
17. Audėjas	4	2	—	1	2	6	8	9
18. Tautin. audinių audėjas	—	2	2	—	—	—	—	2
19. Mūrininkas	7	—	7	—	8	—	22	—
20. Tinkorius	1	—	—	—	—	—	1	—
21. Dažytojas	7	—	9	—	17	—	33	—
22. Keramikas	1	—	—	—	—	—	1	—
23. Stiklininkas	—	—	1	—	—	—	1	—
24. Kailiadirbis	1	—	2	—	7	—	10	—
25. Rimorius	1	—	—	—	—	—	1	—
26. Odų puošmenininkas	6	—	8	—	—	—	14	—
27. Odų rūšiotojas	1	—	—	—	—	—	1	—
28. Malūninkas	—	—	1	—	2	—	3	—
29. Kepėjas	3	—	2	—	—	—	5	—
30. Virėjas	—	3	1	1	1	2	2	6
31. Kondens. pieno ir miltel gamyba	4	—	—	—	—	—	4	—
32. Aludaris	—	—	—	—	1	—	1	—
33. Spirito varytojas	1	—	—	—	—	—	1	—
34. Mėsininkas	3	—	—	—	—	—	3	—
35. Auto mechanikas	22	—	24	—	53	—	99	—
36. Virintojas (metalo)	1	—	—	—	2	—	3	—
37. Tekintojas (metalo)	3	—	3	—	4	—	10	—

Amato pavadinimas	Išduotų lūd. skaičius							
	meisteriams		pameisteriams		kvalif. darb.		viso	
	vyr	mot	vyr	mot	vyr	mot	vyr	mot
38. Šaltkalvis	20	—	14	—	15	—	49	—
39. Kalvis	3	—	1	—	1	—	5	—
40. Mašinistas	2	—	2	—	3	—	7	—
41. Siuвам. mašinų mechanikas	1	—	—	—	—	—	1	—
42. Lėktuvų mechanikas	2	—	—	—	—	—	2	—
43. Kino mechanikas	2	—	1	—	—	—	3	—
44. Plytinių mašinų mechanikas	1	—	—	—	—	—	1	—
45. Telefo telegrafo mechanik	4	—	1	—	2	—	7	—
46. Žemės ūkio mašinų monteris	1	—	—	—	—	—	1	—
47. Metalu lakuotojas	—	—	—	—	1	1	1	1
48. Optikos mechanikas	1	—	—	—	—	—	1	—
49. Skardininkas	—	—	—	—	1	—	1	—
50. Auksakalis	2	—	—	—	—	—	2	—
51. Vaident. ir kanalizac. inst.	1	—	—	—	—	—	1	—
52. Elektros instal.	22	—	7	—	23	—	52	—
53. Radio technikas	7	—	3	—	6	—	16	—
54. Raidžių rinkėjas	2	—	—	—	—	—	2	—
55. Linotipininkas	3	—	1	—	—	—	4	—
56. Spaust. mašininkas	2	—	1	—	—	—	3	—
57. Knygryšys	3	—	—	—	1	1	4	1
58. Porceliano presuotojas	—	—	—	—	1	—	1	—
59. Dantų technikas	5	—	1	—	13	6	19	6
60. Muzikos instrument. meistr.	1	—	—	—	—	—	1	—
61. Laikrodininkas	4	—	2	—	4	—	10	—
62. Fotografas	7	—	1	—	—	—	8	—
63. Braižytojas	2	—	1	—	—	—	3	—
64. Matininkas	—	—	1	—	—	—	1	—
65. Kirpėjas	2	2	—	—	—	2	2	4
66. Grimorius	1	—	—	—	—	—	1	—
67. Vidaus vand. plauk. vairuot.	1	—	—	—	—	—	1	—
68. Mėsos šald. ir sūdymas	1	—	—	—	—	—	1	—
69. Kelneris	—	—	—	—	1	—	1	—
70. Centr. šildymo kurikas	—	—	—	—	2	—	2	—
71. Centr. šildymo mechan.	1	—	—	—	—	—	1	—
	285	42	161	53	242	144	688	239

I Trumana nukreiptos viso pasaulio akys

Šiandien ir mes tremtiniai savo akis kreipiame į JAV ne dėl to, kad daug kas mūsų tikisi rasti ten laikiną pastogę, bet kad šiandien ji yra vienintelė jėga, kuri gali pasaulį apsaugoti nuo raudonosios vergijos. JAV pirmasis vairininkas dabar yra Trumanas. Savo laimėjimu jis nustebino visą pasaulį, bet jis stebina jį ir savo ryžtingais žygiais vidaus ir užsienio politikos klausimais.

Štai sausio mėn. 5 d. kongrese jis pasakė kalbą, kurioje reikalavo griežtų reformų vidaus gyvenime. Jis pabrėžė, kad JAV bus pajėgi vesti tvirtą užsienio politiką ir išpildyti savo pasižadėjimus tik stovėdama ant tvirto vidaus pagrindo ir išdėstė 8 punktų socialekonominę programą: daugiau laisvės prof. s-goms panaikinus Taft-Hartley įstatymą, pakelti darbininkams mažiausį atlyginimą nuo 40 cent. iki 75 cent. valandai, įvesti kainų kontrolę ir paremti trūkstamų prekių gamybą; padidinti valstybės pajamas 4 milijardais dol., apdėjus didesniais mokesniais daugiau pelno turinčias įmones; paremti mažesnes gamybos

įmones ir kooperatyvus; išplėsti socialinį draudimą, kad apsaugojus darbo žmones nedarbo, ligos ir kt. nelaimių metu; skatinti pigių butų statybą; panaikinti bet kokius suvaržymus rasės ir kt. atžvilgiu. Šią programą paskelbdamas Trumanas ne tik pakartojo visą eilę duotų pažadų rinkimų metu, bet ir pridėjo naujų.

Sausio 10 d. Trumanas, atsižvelgdamas į labai nepastovią ir netikrą pasaulinę padėtį, vėl kreipėsi į kongresą prašydamas padidinti valstybės biudžetą iki 42 milijardų dol., iš kurių vien kariuomenei numatyta 14 milijardų.

Dar nebaigus nuaidėti tos kalbos aidams, Trumanas sausio 20 d., pradėdamas antrąją prezidentavimo kadenciją, paskelbė naują užsienio politikos politiką ir laisvei įgyvendinti 4 p. programą, kuri yra tokia: ir toliau remti Jungt. Tautų organizaciją ir jai giminingas institucijas, įjungti visas Amerikos jėgas Europos atstatymui; apsaugoti visas laisvę mylinčias tautas nuo agresijos, užpuolimo ir pavergimo; padėti visoms atsiliku-

sioms valstybėms Amerikos turtais ir technikos sugėbėjimais.

Trumanas pareiškė, kad Amerikos tauta linki vieno pasaulio visoms tautoms, laisvo, kuriame kiekviena tauta galėtų tvarkytis pagal savo norą. Jis nepamiršo aiškiai pasakyti, kad didelė pasaulio daly viešpatauja tik paniekimas, skurdas, apgavystė ir tironija ir ten viskas pagrįsta klaidinga komunistiška ideologija.

Visas pasaulis teigiamai vertina šiuos Trumanu žygius, tik Maskvai jie nepatinka. Tai aiškus dalykas: šiandien stovi tik dvi didžiosios jėgos viena prieš kitą: Vakarų demokratija, trokštanti laisvės ir taikos ir Rytų komunizmas su savo imperialistiniais siekimais užgrobti visą pasaulį ir jį pavergti. Tokiai padėčiai esant, aišku, ypač komunistų pavergtų tautų viltys tegali būti sudėtos ir nukreitos akys tik į Vakarų demokratiją, pirmon galvon JAV.

A. Zaukus.

Tikra demokratija yra tada, kada piliečiai nuolat ir budriai seka ir kritikuoja visus valstybės organus.

Prof. W. Hallstein.

IS MŪSU DARBININKŲ ORGANIZACIJŲ ISTORIJOS

Kitų kraštų darbininkų profesinis judėjimas turi ilgą ir įdomią istoriją. Mūsų tėvynės darbininkų profesinių organizacijų veikla taip pat turi savo istoriją, jei ir ne tokia ilgą, bet taip pat įdomią ir pamokinančią. Tik, deja, mes jos nežinome, todėl būtų labai naudinga, jei tremty esantieji mūsų buvusieji aktyvieji prof. darbininkų organizacijų darbuotojai pasidalintų savo atsiminimais.

Šį kartą spausdiname J. Vikuckio atsiminimų žiupsnelį. **Redakcija.**

KAIP KLAIPĖDOS POLICIJA MUŠĖ LIETUVIUS DARBININKUS

Bene nuo 1931 mt., atsiradus Lietuvos darbininkų pertekliui, daug kas, ypač iš Žemaičių, ieškojo darbo Klaipėdos krašte. Ateiviai daug kame išstūmė iš darboviečių vietos darbininkus. Kilo jų nepasitenkinimas. Dėl šitų ar kitų priežasčių Seimelis išleido įstatymą, kuris draudė neturintiems Klaipėdos krašto paso dirbti pramonės ir kitose įmonėse. Vadinas, atėję iš Didz. Lietuvos galėjo dirbti tik žemės ūky.

Šita ir kitos aplinkybės paskatino ir lietuvius darbininkus organizuotis. Tam reikalui buvo sukurtas Lietuvos darbininkų ir amatininkų susivienijimas. Pradžioje daug kas į šią organizaciją skersai žiūrėjo, kiti visai nesidomėjo, ja, bet kai pamatė, kad ji savo nariams padeda netekus dar-

bo ar patekus kitokion nelaimėn, pakeitė savo nuomonę, pradėjo gausiai stoti nariais ir galų gale ji turėjo apie 10.000 narių. Visas kraštas buvo padalintas į 3 rajonus, vietos skyriai buvo visur, kur tik dirbo kiek didesnis lietuvių darbininkų skaičius. Centro Valdyba buvo Klaipėdos mieste. Iš jos darbuotojų prisimenu Žvirgždį, Pranaitį, Šiupienį, Bruvelaitį, Balčių, Strazdauską, Steponavičių.

Susivienijimas turėjo ir savo laikraštį — Darbininkų Balsas, kurį redagavo Gintautas.

Gindamas lietuvių darbininkų teises Susivienijimas negalėjo nepakelti balso ir dėl uždraudimo dirbti ne žemės ūky tiems, kurie neturi vietos paso; o atėjusiems iš Didz. Lietuvos autonominės įstaigos, buvusios vokiečių rankose, jų neduodavo.

Buvo sumanyta parodyti savo jėgas Klaipėdos šeimininkams. Ta diena buvo parinkta 1931 mt. lapkričio 12 d., kada turėjo įvykti viso miesto lietuvių darbininkų susirinkimas, iš komendanto jam buvo gautas leidimas. Miesto burmistras, matyti, kaip nors sužinojo apie rengiamą demonstraciją ir pasiruošė ją sukludyti susitelkęs visą savo žinioje turėtą policiją. (Reik žinoti, kad Klaipėdos krašte, kaip ir visoje Vokietijoje, vietos policija yra savivaldybių žinioje).

Susirinkimo metu buvo patirta, kad burmistras uždraudė demonstraciją ir

jai neleis eiti į miesto valdybą. Ką daryti? Atidėti demonstraciją ar į nieką nežiūrint ją vykdyti. Visi pasisakė, kad nėra ko atidėti... ir apie 4.000 minia pajudėjo iš susirinkimo vietos priešaky su pirmininku Žvirgždu ir vice-pirm. Pranaičiu, Paėjus apie 50 metrų policija pastojų kelią. Pirmininkas Žvirgždas pareikalavo policiją netrugdyti demonstraciją, bet policininkas smogė jam šautuvo buožė į krūtinę ir smarkiai primušė. Tada Pranaitis davė ženklą miniai apelti policiją aplinkinėmis gatvėmis. Taip ir buvo padaryta, bet Liepojos gatvėje policija vėl pastojų kelią ir žiauriai elgėsi su demonstrantais. Čia daugiausiai žmonių nukentėjo.

Komendantas, pamatęs, kad policija taip žiauriai elgiasi, liepė jai liautis ir leisti delegacijai įteikti burmistrui susirinkimo nutarimus. Policija paklausė ir 8 asmenų delegacija tuos reikalavimus įteikė. Nutarime buvo reikalaujama taip pat duoti vietos pasus išgyvenusiems I mt. ir lygias darbo ir kitas teises. Tas reikalavimas buvo patenkintas.

Jonas Vikuckis.

GERI VAISTAI

Garsus JAV biznierių vadas, buvęs Prekybos Rūmų pirm. Eric Johnson, grįžęs iš Europos, pareiškė: „Jei norime užkirsti kelią komunizmui JAV, tai turime dėti pastangų, kad būtų išleisti sveikai sugalvoti socialiniai įstatymai.“

Leo-Pra-Sulas.

KAS KIEKVIENAM ŽINOTINA APIE SOCIALINIŲ DRAUDIMĄ

II

Socialinis Draudimas Vokietijoje

Aną kartą (žiūr. „Bendro Darbo“ N. 3-4) rašėme, kad socialinis draudimas nenukrito iš dangaus, kaip žydams manas, ir mėginome pavaizduoti, kad tai yra plačiųjų darbo masių atkaklios ir ilgos kovos vaisius.

Vokietija teisingai yra laikoma šių laikų socialinio draudimo gimtine, bet tas draudimas ir čia atsirado vokiečių darbininkų pastangomis.

Praeito šimtmečio vidury jau ir Vokietijoj buvo matoma, ką duoda darbininkui pradedas bujoti nepažabotas kapitalizmas: dygo ir augo fabrikai, augo jų darbininkų skaičius, didėjo šių išnaudojimas ir skurdas.

Bet iš antros pusės augo ir darbininkų susipratimas, pradėjo kurtis jų profesinės ir politinės organizacijos. Susikūrė Vokietijos socialdemokratų partija, kuri paėmė darbininkų vadovavimą į savo rankas.

Tokiai padėčiai esant nėra reikalo aiškinti, kad darbininkų reikalavimai pagerinti jų būklę vis didėjo ir bau-

gino kaizerio vyriausybę. Ji mėgino užgniaužti tą judėjimą išleisdama vad. socialistų įstatymą, kuriuo buvo uždrausta socialdemokratų partija, bet nieko negelbėjo — darbininkų vieningas atpuolis didėjo. Tada vad. vokiečių geležinis kancleris Bismarkas sumanė kitu būdu suvartyti augantį socialistinį judėjimą į ožio ragą. Girdi, padarysiu darbininkus valstybės pensininkais ir jie atsitrauks nuo socialistų, bus man ištikimi, galvojo Bismarkas. Turėdamas tokį tikslą jis ir pasirūpino, kad kaizeris 1881. XI. 17 d. paskelbtų reichstage apie socialinio draudimo įvedimą.

Ir iš tikrųjų 1883 mt. buvo įvestas draudimas ligoje, 1884 mt. — nelaimingų atsitikimų, 1889 mt. — invalidumo ir senatvės. — 1911 mt. visi šitie įstatymai buvo sujungti į vieną įstatymą, daug tobulesnį, kuris ne tik įnešė daug aiškumo į administracijos reikalus, bet ir išplėtė apdraustųjų kategorijas (buvo draudžiami ir žemės ūkio darbininkai), o taip pat ir teikiamąją pagalbą. 1913

mt. buvo įvestas tarnautojų draudimas ir pagalios 1924 mt. draudimas nedarbo atveju. Štai svarbiausios Vokietijos socialinio draudimo istorijos datės. Išleistieji įstatymai beveik ir šiandien su didesniais ar mažesniais pakeitimais ir papildymais. Šiandien, žinoma, daug kas būtų juose keistina, bet kol Vokietija tebėra suskaldyta į 4 dalis, neturi vienos centrinės vyriausybės, tol, aišku, negali būti kalbos ir apie pagrindinę socialinio draudimo reformą.

Karas padarė milžiniškos žalos ir socialiniam draudimui. Visų pirma jis surijo visas socialinio draudimo įstaigas per ilgus metus sutaupytus kapitalus, kurie garantavo tvarkingą pensijų išmokėjimą ir kitokių pasižadėjimų pildymą. Žinovų apskaičiavimu Hitleris ramia širdimi paėmė iš socialinio draudimo įstaigų 15 milijardų markių ir sukišo į jo ruošto karo dievačio nasrus. Todėl po karo socialinio draudimo įstaigos turėjo pradėti su tuščiomis kasomis ir, žinoma, vargti.

Tiek bendrai. O dabar trumpai apie kiekvieną, draudimo rūšį.

Draudimas ligoje. Jį vykdo ligoinių kasos, kurių tikslas ne tik gy-

KAS SVARBIAU — ŽMONIŲ SVEIKATA AR SAVA KIŠENĖ

Šiandien visi darbo žmonės žino, kad be socialinio draudimo jiems nėra saugus rytojus. JAV iki šiol tokio draudimo nebuvo, bet plačiausiems darbininkams vis smarkiau reikalaujant aprūpinti juos prieinama medicinos pagalba, Trumanas įrašė į savo darbų planą įvesti priv. draudimą ligos atveju. Ta žinia sukėlė didelį sąmišį JAV gydytojų draugijoje, kuri turi 140.000 narių. Ji nutarė kovoti prieš šitą sumanymą, o kadangi tam reikalinga lėšų, tai jos valdyba nutarė sudaryti kovos fondą apdėjęs visus narius mokesčiu — 25 doler. Visų gydytojų nusistatymas paaiškės renkant tą mokesť. Reik manyti, kad ir JAV yra gydytojų, kuriems rūpi ne tik sava kišenė, bet ir plačiųjų sluoksnių sveikata ir pasipriešins savo vadovynės užgaidoms.

IR DARBO ŽMOGUS TURI TURĖTI SAVO ŽMONIŠKĄ PASTOGĘ

Tinkama gyvenima pastogė žmogui turi didžiausios reikšmės, tačiau šiandien, ypač sugriautoj Europoj, milijonai žmonių gyvena tokiose patalpose, kokiose pavyzdingas ūkininkas nesutiktų laikyti savo gyvulių.

Ten, kame krašto valdžią savo rankose turi darbo žmonės, vyriausybės deda didelių pastangų parūpinti platiesiems tautos sluoksniams pigių, bet gerų gyvenamųjų patalpų. Štai

dyti susirgusius narius ir jų šeimas, bet ir imtis įvairių priemonių pastoti ligoms kelią, užbėgti joms už akių. Šiuo tikslu Vokietijos lig. kasos nuo pirmųjų dienų pradėjo didelę propagandą, steigė įvairias tyrimo įstaigas, poilsio namus, sanatorijas ir tt. Be gydymo, lig. kasos moka pašalpą nuo 50 iki 100% gaunamo uždarbio. Kasų pajamos sudaro narių ir darbdavių mokesčiai. Prieš karą, t. y. 1939 mt. Vokietijoje buvo:

viėtos ligonių kasų	957
apskričių ligonių kasų	380
įmonių ligonių kasų	2887
atskirų org. ligonių kasų	292
angliakasių ligonių kasų	22
jūrininkų ligonių kasų	1
tarnautojų ligonių kasų	12
viso	4555

Nelaimingų atsitikimų draudimas. Šiuo rūpinasi atskiros kasos, kurių 1939 mt. buvo 253. Jos sudarytos pagal atskiras pramonės rūšis. Jos duoda ne tik gydymo pagalbą nelaimės atveju, bet ir pensiją nustojus nedarbingumo. Pensijos dydis pareina nuo nedarbingumo laipsnio.

Invalidumo ir senatvės draudimas. Tuo rūpinasi atskiros organizacijos,

KIEK UŽDIRBA BRITANIJOS PRAMONĖS DARBININKAS

Pagal paskutinius apskaičiavimus vidutiniai savaitės uždarbiai čia yra tokie: vyrams — 6 svar. 14 šilingų, vyrams nepilnamečiams — 2 sv. 17 šil. moterims — 3 svar. 13 šil., moterims nepiln. — 2 sv. 8 šil. Suaugusio angliakasio vidutinis savaitinis uždarbis — 8 sv. 13 šil. ir priedai natūra — 8 sv. 4 pensų vertės. Uostų darbininkų vid. uždarbis — 7 sv. 13 šil. Kitų pramonės šakų, kuriose uždarbiai yra aukštesni negu vidutiniai, galima paminėti: metalo — 7 sv. 3 šil. ir spaustuvių — 7 sv. 3 šil. Žemesni negu vidutiniai uždarbiai yra tekstilės pramonėje — 6 sv. 6 šil. visuomeninių reikmenų įmonėse — 6 sv. 5 šil. ir statyboje — 6 sv. 7 šil.

Aukšti uždarbiai nevisuomet pareina nuo darbo dienos ilgumo. Pav., metalo įmonėse, kuriose darbininkai geriausia apmokami, darbo savaitė yra šiek tiek trumpesnė negu bendrai imant Britanijos pramonėje.

Moterys tekstilės pramonėje palyginti uždirba nedaug, bet darbo savaitę turi 75 min. ilgesnę negu vidut. imant. Šiuo metu čia vidutinė darbo savaitė vyrams 46¹/₂, moterims 41¹/₂ val.

Anglijos darbiečių vyriausybė nuo 1945 mt. pastatė 450.000 namų, tai yra 15 kartų daugiau negu konservatorių vyriausybė sugebėjo pastatyti po pirmojo pasaulinio karo.

kurių 1939 mt. Vokietijoje buvo 33. Tai kraštų draudimo įstaigos. Šio draudimo tikslas mokėti pensijas invalidumo ir senatvės atveju. Invalidu pripažįstamas tas, kuris dėl ligos nustoja darbingumo per 66²/₃%. Invalidui lygus yra tas, kuris sulaukia 65 mt. amžiaus. Našlė, o ypatingais atvejais ir našlys, apdraustajam mirus guna taip pat pensiją, ją gauna ir apdraustojo vaikai iki 15 mt. amž. arba ir ilgiau. Nuo šių metų sausio 1 d. minėtų pensijų gavimo kai kurių sąlygos pagerinamos — jos suvienodinamos su tarnautojų draudimo pensijų gavimo tvarka (žiūr. toliau).

Tarnautojų draudimas. Jis turi tuos pačius tikslus kaip ir invalidumo draudimas, draudžias gaunančius padienį uždarbį, o gaunantieji mėnesinės algas draudžiami pagal specialių profesijų katalogą pasirėmus tarnautojų draudimo įstatymu. Pagal šį draudimą pakanka nustoti 50% nedarbingumo ir jau gali gauti pensiją.

Nedarbo draudimas. Jei per paskutiniuosius metus buvo bent 6 mėn. apdraustas ir netekai darbo, tai gauti pašalpą, kuri gali tęstis 26 — sa-

Bendra uždarbių kryptis — jie kyla ir labiau išsilygina tarp įvairių dirbančiųjų kategorijų. Palyginus su 1939 mt. šiandien vyrai uždirba 2 kartų daugiau, moterys 1¹/₄ ir merginos iki 18 mt 1¹/₂ kartų. Uždarbiai pakilo nevisur vienodai. Pav., angliakasio prieškarinis vidutinis uždarbis buvo 2 sv. 18 šil. ir priedai natūra 2 sv. 5 pensai savaitei. Taigi, jis buvo blogiausiai apmokamas, o šiandien jo uždarbis jau yra didesnis už vidurkį. Teisybė, dar eilinio angliakasio gaunamas vidutinis uždarbis nevilioja perdaug anglo darbininko leisti į šachtą, bet pagerėjimas yra neabejotinas.

Vidutinio uždarbio pakėlimas šiandien yra opus visose Britanijos pramonės šakose. Ypač svarstoma, kurių pakeitimų imtis, kad sudominti darbininkus gamybos pakėlimu ir patraukti jaunimą į svarbiausias pramonės šakas. A. Z.

IR ŠVEDIJOJE KOMUNISTŲ PAVERTŲJŲ TAUTŲ PROFESININKAI SUSIORGANIZAVO

Stockholme suorganizuotas komunistų pavertųjų tautų prof. sągų komitetas, į kurį įeina Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos, Latvijos, Estijos ir LIETUVOS atstovai (Briedis). Komiteto pirmininkas yra žinomas latvių darbuotojas Bruno Kalniņš, o sekretorius J. Antal (vengras).

vaites, o atskirais atsitikimais net iki 39 sav.

Baigiant tenka pasakyti, kad Vokietijoje yra gana daug įvairių privačių draudimo įstaigų, kurios draudžia visokias rizikas, bet tai yra papildomo įmonės, kurios su socialinio draudimo tikslais nieko bendro neturi.

Šių dienų Vokietijos social. draudimo įstaigos turi daug rūpesčių ir sunkumų, bet didžiausi jų — kaip stiprinti savo finansinį pajėgumą, supaprastinti savo administracinę susitvarkymą ir išlaikyti savo demokratinių pobūdį, kurį buvo pažeidęs Hitleris, o dabar jis paniekiamas rusų okupotojų zonoj.

Valstybė — tai aš, sakė Prancūzų karalius Liudvikas XIV.

Kas puola mus, tas puola valstybę, sakė naciai

Kas ne komunistas, tas valstybės priešas, sako dabar komunistai.

Šiandien darbdavys, kuris atsako tartis su prof. sąjunga jo darbininkus liečiančiais klausimais, yra laikomas senovės relikvija, lyg koks senovės gyvulyš ichtiozauras.

Ka duoda Anglijos darbininkui naujieji socialinio draudimo įstatymai

Mūsų skaitytojai jau žino, kad Anglijoje nuo 1948 m. liepos mėn. įsigaliojo tokie socialinio draudimo įstatymai, kurių neturi kiti kraštai. Dabar ten medicinos pagalba visiems veltui duodama, bet šį kartą mes norime patiekti žinių apie tai, kokias pašalpas gauna dirbantysis.

Visų pirma ligoje jis gauna per savaitę: vyras, nevedusi moteris ar našlė — 26 šil., ištekęs moteris — 16 š. (ištekėjusi moteris gauna neištekėjusios pašalpą, jei ji išlaiko vyrą arba gyvena atskirai nuo vyro ir neįgyvena iš jo jokios piniginių paramos), mažamečiai iki 18 mt. — 15 šil. Be to už kiekvieną globojamą pilnametį priedą — 16 š. ir nepilnametį — 7 š. 6 pens.

Pašalpa mokama, jei ligonis yra bent pusę metų mokėjęs soc. draudimo mokesčius. Pašalpa gali būti mokama be pertraukos 312 d. tiems, kurie mokesčius yra mokėję ne mažiau kaip 156 savaites. Kas mokesčius mokėjo ilgiau kaip 156 sav., tam pašalpos mokėjimo laikas neribotas. Už pirmas 3 d. nemokama, jei liga tęsiasi ne ilgiau kaip 12 d.

Nelaimingi atsitikimai. Suaugęs vyras gauna per sav. 45 š. ir už kiekvieną globojamąjį tokius priedus kaip paprastai susirgęs mažamečiams tarp 17-18 mt. — 33 š. 9 p., jaunesniems — 22 š. 6 p. Jei nustojama nedarbingumo, tai mokama atatinkama kompensacija, pensija.

Senatvė. Apdraustasis (vyras 65, moteris 60 mt.) gauna per sav. 26 š. Neapdrausta moteris, kai jai sukanka 60 mt., gauna pagal vyro draudimą 16 š. Taigi jei iš vedusiųjų yra apdraustas tik vienas, tai pensija bus (sukakus — vyrui 65, moterei 60 mt.) 26 š. ir 16 š., viso 42 š. Už kiekvieną globojamą vaiką pridedama 7 š. 6 p.

Gimdymo atveju. Gydytojas ir ligoninė nemokamai. Pašalpos yra trejos: vienkartinė už kiekvieną vaiką po 4 sv. Jei moteris pati dirba, yra apdrausta ir sumokėjusi ne mažiau kaip 26 sav. įnašus, tai ji gauna po 36 šil. per 13 sav., pradėdant 6 sav. prieš numatomą gimdymą. Moterims, kurių tik vyrai apdrausti, mokama po 20 šil. per 4 sav. po gimdymo. Be tų pašalpų dar mokama sergančio pašalpa pradėdant 7 nėštumo mėnesius. Neščia moteris dar gauna padidintas maisto normas, pagigintą pieną ir nemokai apelsinų sunkos, vitaminų ir kt.

Mirties atveju. Vyrui mirus našlė gauna 36 šil. per sav. už pirmas 13 sav. ir po to nuo 20 iki 30 šil. iki gyvos galvos ar kol ištekės. Jei ji turi mažamečių vaikų, tai dar po 7 š. 6 p. kiekvienam vaikui. Našlys taip

pat gauna, jei jis buvo žmonos išlaikomas. Tam tikrais atsitikimais pašalpą gauna ir giminės.

Nedarbo atveju. Pašalpa mokama tokia pat kaip susirgus per 30 sav., o jei nedarbas tęsiasi ilgiau, tai pašalpa gali būti pratęsta.

Be pašalpų, kaip žinoma, visi gauna medicinos pagalpą veltui. Kalbėti apie tų įstatymų pasėkas kol kas dar anksti, bet kai kas jau yra paaiškėję. Visuomenės tyrimo institutas (Gallup) paskelbė, kad per pirmuosius 3 mėn. jau du penktadaliai gyventojų pasinaudojo socialinio draudimo įstatigų teikiama pagalba ir beveik visi (94 %) yra ja patenkinti. Nepatenkintieji skundžiasi negalį prisiminti prie akių gydytojų akinams pririnkti ir prie dantų gydytojų dantims taisyti ir protezams gauti. Iš tikrųjų kai kurie dantų gydytojai paskelbė negalį priimti naujų pacientų net kelis mėn. Bet čia kaltas ne soc. draudimas, tas rodo, kad seniau Anglijos darbo žmogus neturėjo pakankamos gydymo pagalbos ir todėl negalėjo nei dantų susitaisyti, nei akinų įsigyti ir tt. Šiandien jam prieinama visokiaraipa pagalba ir jis nori ja tuoj pasinaudoti.

VOKIETIJOS AMATININKŲ INSTITUTAS

Miunchene įsteigta draugija „Vokietijos amatininkų institutas“. Instituto tikslas moksliai tirti amatus, leisti amatininkams įvairius leidinius, steigti įvairias mokyklas ir mokslo įstaigas, žodžiu, įvairiais būdais padėti amatininkams tobulintis ir ūkiškai stiprėti. Instituto steigėjai yra amatų rūmai, amatininkų s-gos

Iš bolševikų pavergtųjų valstybių prof. s-gų centro tremty darbuotės

Jame, kaip mes rašėme praeitame numery, yra atstovaujama ir mūsų s-ga. Jis ėmėsi organizuoti Prancūzijoje dirbančiuosius svetimšalius darbininkus į tautines grupes ir pasiūlė padėti visais būdais mūsų tautiečiams, jei ten tokių yra. Centras daro žygių panaudoti savo propagandai radijo transliacijas „Amerikos balsas“. Minėtų kraštų prof. s-gų konferencijos, apie kurią taip pat rašėme paskutiniajame numery, nutarimai rado platų atgarsį pasaulio spaudoje. Jung. Tautų sesijos metu ūkio ir social. komisijai buvo įteiktas memorandumas, kuriame aprašyta pavergtųjų tautų prof. s-gų buklė ir prašoma šį reikalą ištirti. Tas memorandumas taip pat plačiai spaudoj paminėtas. Netrukus Centras pra-

ir kooperatyvai. Jam reikalingas lėšas sudės atskiri asmenys ir amatininkų organizacijos. Jo direktoriu išrinktas prof. Dr. Roessle.

PAKEITIMAI SOC. DRAUDIMO VOKIETIJOJ

Šiuo metu į 4 zonas padalintoj Vokietijos socialinio draudimo įstaigos veikia kiekvienoj zonoj savarankiškai pagal daugiau ar mažiau pakeistus senuosius įstatymus. Nuo sausio mėn. amerikiečių ir anglų zonoj padarytas naujas pakeitimas. Senatvės ir invalidumo įnašai pakelti nuo 5,6% iki 10%, bet sumažinti draudimo nuo nedarbo įnašai iki 4% (buvo 6,5%). Nuo privalomo draudimo ligoje atleidžiami uždirbantieji daugiau kaip 4500 mk. per metus (buvo 3600). Padintos kai kurios pašalpos, palengvintos sąlygos gauti invalidumo pensiją ir tt.

TEN KUMŠTIS, ČIA LAISVA VALIA

Generolas Clay sausio mėnesio pranešime savo vyriausybei pabrėžia didelį pasitenkinimą amerikiečių zonos vokiečių prof. s-gų veikla, jų laisvą ir drąsą okupacinės valdžios darbų kritika. „Tas rodo, sako jis, kad mes sudarėme sąlygas išaugti sveikoms, ant savo kojų stovinčioms prof. s-goms. Man, aišku, nėra malonūs jų užsipuolimai ant manęs, bet mane džiugina padėtis Vokietijoje, kurioj žmonės yra pasiruošę prisikelti.“

O kuo pavertė prof. s-gas Vokietijos Rytų okupantai? Į tą klausimą gražiai atsako vieno pačių bolševikų prof. s-gų leidžiamo laikraščio šūkis: „Vadinasi, jūs viskam pritariate, ką Sovietų S-ga daro? Mūsų atsakymas tegali būti tik „taip, taip, taip.“

Taip, ten reikalingi paklusnūs vergai, o čia laisvi, sąmoningi žmonės! Tų dviejų pasaulių ir gudriausių diplomatų nesuklijuos! Bergždžios jų pastangos!

deda leisti prancūzų kalba informacinį biuletinį.

PASAULINĖ PROF. S-GŲ ORGANIZACIJA GINA KONCENTRACIJOS STOVYKLAS

Kaip žinome šioje organizacijoje bepaliko Rusijos ir jos už pavadžių vedamų valstybių prof. s-gų atstovai. Neseniai ji pasiuntė Jungt. Tautų Org. Ūkio ir Socialinių Reikalų Tarybai memorandumą, kuriame paneigia, kad Rusijoje yra priverstinio darbo stovyklos. Girdi, tokios stovyklos tėra tik JAV pietuose, Čilėj, Pietų Afrikoj ir Anglų kolonijose.

Mums toks neigimas ne naujiena, nes komunistas gali paneigti turėjęs net motiną. Bet šiandien visame dar laisvame pasauly komunistų melas vis aiškiau suprantamas.

IŠ LIET. AMAT. IR DARB. PROFESINĖS S-GOS GYVENIMO

LT AMATININKŲ IR DARBININKŲ PROFESINĖS SĄJUNGOS SKYRIŲ VALDYBOMS

1. Skyrių Valdybos, kurios dar neužbaigė vykdyti Sąjungos Savišalpos Fondui pagal Centro Valdybos 1948 m. gruodžio mėn. 12 d. aplinkraščių aukų rinkimo, prašomos tuojau nedelsiant baigti aukų rinkimą ir vadovaujantis aukščiau paminėtų aplinkraščių atsiskaityti su Centro Valdyba.
2. Kai kurie skyriai dar nėra atsiskaityę už nario liudijimus. Skyrių Valdybos kiek galima greičiau baigia dalinimą nario liudijimų ir už juos tuojau turi atsiskaityti su Centro Valdyba.
3. Skyriai ir pavieniai „Bendro Darbo“ platintojai ligi š. m. kovo mėn. 1 dienos prašomi atsiskaityti už išplatintą „Bendro Darbo“ 1948 m. Nr. Nr. 1, 2 ir 3—4.
4. Kai kurie skyriai nėra atsiskaityę su Centro Valdyba iš surinkto už 1948 m. II pusmetį nario ir įstojamojo mokesčio. Centro Valdyba tokius skyrius prašo ligi š. m. kovo mėn. 1 dienos atsiskaityti.
5. Nario mokesčiai už 1949 m. sausio, vasario ir kovo mėnesius tuojau nedelsiant turi būti surinkti ir ligi š. m. kovo mėn. 15 dienos reikalinga atsiskaityti su Centro Valdyba.

Sąjungos Centro Valdyba.

Pasikeitimai C. Valdyboj

Išvykus į JAV pirm. V. Gervickui ir jau pasirošus išvykti sekr. K. Rakūnui ir A. Paškevičiui, C. Valdybai teko persitvarkyti.

Vasario 27 d. posėdy Valdyba šitaip pasiskirstė pareigomis: A. Žledas-pirm., S. Grina-vice-pirm. ir ižd., A. Andriūnas-sekr., K. Rakūnas, V. Macutkevičius ir K. Dauginis — nariai V. Gervickas prašomas būti JAV s-gos gener. igallotiniu.

Dėl emigracijos į Vermontą

C. V-ba paruošus sąrašus seniai pasiuntę kur reikėjo, bet iki šiol konkrečių rezultatų nesulaukta. Valdyba tą reikalą vis klabino ir pagal paskutines žinias atrodo, kad netrukus jis išsispres teigiamai.

S-gos atsišaukimas. Gegužės 1 d. proga C. Valdyba ir šiemet ruošia atsišaukimą į pasaulio darbininkus.

S-gos suvažiavimas. C. Valdyba numato kviesti suvažiavimą apie gegužės mėn.

IŠ V. CERVICKO VEIKLOS JAV.

Buv. C. V-bos pirm. V. Gervickas, nuvykęs į JAV, nesėdi rankas sudėjęs, bet jau išjungė į tenykštį visuomeninį gyvenimą ir kiekviena proga kelia viešumon tremty atsidūrusių ir į prof. s-gą susispietusių lietuvių darbininkų ir amatininkų vargus ir ieško jiems pagalbos.

Viename viešo susirinkimo skelbime, pav., rašoma:

„Mūsų broliai Vokietijoje yra organizuoti į darbo unijas (prof. s-gas). Jų padėtis apvertktina. Jie šaukiasi į viso pasaulio darbininkų pagalbą, užtarimo.

Stambią Lietuvos darbininkų dalį ir amatininkų traukdamies vokiečiai ištrėmė prievartos darbams Vokietijon. Dėsis atbėgo į Vokietiją prieglaudos ieškoti vakaruose. Kaip organizuoti Lietuvos darbo žmonės, jie tremty atgaivino savo Amatininkų ir Darbininkų profsąjungas (darbo unijas). Jų pirmininkas Vincas Gervickas kalbės į Amerikos darbininkus, o ypatingai į lietuvių unijistus.

Kiekvienas lietuvis, kuriam gyslose teka lietuviškas kraujas, meilė Lietuvos darbininkijai ir amatininkams, kurie buvo sukūrę savo rankomis gražią ir maloną Lietuvą, ateikite ir išgirskite Lietuvos Amatininkų ir Darbininkų profsąjungos pirmininko kalbos“.

V. Gervickas deda daug pastangų, kad ko daugiau prof. s-gos narių galėtų patekti į JAV ir tikisi, kad kartu su Amerikos bičiuliais tai pavyks padaryti.

MŪSŲ SĄJUNGOS SPAUDOS KELIAS

Šiuos metus pradėdame šestuoju spaustuvėje spausdintu, faktiškai gi septyntuoju, mūsų laikraščio numeriu. Pirmasis mūsų rotatorinio laikraščio, kuris vadinosi „Darbas ir Amatai“, nr. pasirodė dar pirmosios egzilinės Profesinės Sąjungos Centro Valdybos kadencijos metu. Tolimesnis ne tik spaustuvėje spausdinsimo, bet ir rotatorinio laikraščio leidimas susidūrė su sunkiomis techniškomis ir finansinėmis kliūtėmis. Ir jei „Bendras Darbas“ vis dėlto išvydo dienos šviesą, tai mūsų skaitytojai ir Centro Valdyba turi jausti dėkingumo leidyklos „Sudavija“ savininkams broliams Šulaičiams, ypač Pranui Šulaičiui, kuriam išvykus į JAV linkime geriausios sėkmės ir laimingo grįžimo į laisvą Lietuvą. Broliams Šulaičiams taip pat priklauso nuosirdžiausia padėka ir už amato liudijimų atspausdinimą, kurie nei už popierių nei už darbą nepaėmė jokio atlyginimo. Ttai daug palengvino mūsų Sąjungai sutvirtėti finansiskai.

LT AMATININKŲ IR DARBININKŲ PROF. S-GOS SAVIŠALPOS FONDAS

Ligi sausio mėn. 26 d. Fondui yra prisiuntę aukų šie skyriai:

1 Memmingeno	DM. 80.50
2 Schweinfurto	DM. 61.50
3 Garmischo	DM. 23.05
4 Uchtės	DM. 64.—
	DM. 229.05

Kiti skyriai sėkmingai vykdo Savišalpos Fondui lėšų rinkimą.

Augsburgo skyriaus nariui

a. a. Motiejui Andriūšiui

mirus, — jo šeimai gilią užuojautą reiškia.

Augsburgo Skyriaus Valdyba.

Š. m. sausio mėn. 10. d. mirė mūsų Skyriaus pavyzdingas narys **ALEKSANDRAS LIEPINAITIS.**

Jo skaudžiai kenčiančiai ir liūdinčiai šeimai reiškiamo nuosirdžiausią užuojautą.

L. Tr. Amat. ir Darb. Prof. S-gos Traunsteino Skyriaus Valdyba.

RETĖJA MŪSŲ EILĖS

Nuolat ateina iš skyrių žinių, kad tas ar kitas narys apleido ar jau pasirošęs apleisti stovyklos „palocius“. Išvyksta ir S-gos veiklesnieji asmenys. Štai mus pasiekė žinia, kad į JAV išvyko ir pirmasis S-gos Centro Valdybos pirmininkas L. Lesinskas, Augsburgo skyr v-bos pirmininkas J. Tamulevičius.

PIRMASIS S-GOS SKYRIUS AUSTRIJOJ

Riedo stovykloj š. m. vasario 8 d. įsteigtas s-gos skyrius, į kurį įstojo 27 nariai. Į skyriaus valdybą išrinkti: C. Liutikas (pirm.), H. Rimgaudas (sekr.) ir L. Pūras (ižd.).

AUGSBURGAS. Valdybos pirm. J. Tamulevičiui išvykus į JAV, pirmininku išrinktas J. Juozapavičius, iždininku paliko K. Dauginis, o sekretoriaus pareigos teko įėjusiam kandidatui J. Vikuckiui.

REMIAMO SAVO LAIKRAŠTĮ

Traunsteino ir Neuburgo skyrių visi nariai užsiprenumeravo „Bendrą Darbą“. Seligenstadto skyrius (40 narių) prenumeruoja 34 egz., Garmischo — 35 egz., Memmingeno — 27 egz. ir tt.

Jei visų skyrių nariai remtų savo laikraštį — jis neturėtų jokių medžiaginių sunkumų.

SCHW. GMUEND. Sausio mėn. 7 d. įvyko visuotinis skyriaus narių susirinkimas. Valdyba davė 1948 metų apyskaitą, iš kurios pažymėtina štai kas: buvo suruošti virinimo ir anglų kalbos kursai. Paskutiniai dar ir dabar dirba. Mūsų rodos, vienintelis skyrius pernai iškilmingai paminėjo gegužės pirmąją dieną.

Šiems metams išrinkta valdyba tokios sudėties: K. Cicėnas (pirm.), J. Yčas (sekr.), St. Pukelis (ižd.). A. Didžiulis ir J. Kanavalas.

Organizuojasi siuvėjai

Dar Vokietijoje, tremtinio dienas stovykloje gyvenant, siuvėjai-jos buvo gražiai susiorganizavę ir gražiai tvarkė savo profeninis reikalus.

Atvykę į Montrealį jie tuojau pasijuto, kad yra neorganizuoti. Dėl kalbos nemokėjimo, svetimos aplinkos ir neįprastos tvarkos, kad ir gerai savo profesijoje nusimanančiam siuvėjui-ai, teko dažnai nusivilti ir pagrįsti skaudžios neteisybės.

Todėl sausio 22 d. į parapijos salę susirinko didelis skaičius siuvėjų vyrų ir moterų įsteigti organizaciją, kuri rūpintųsi jų profesiniais reikalais.

Susirinkimas išklausęs Pr. Paukštaičio pranešimą nutarė steigti tie-tuvių, dirbančių rūbų pramonės organizaciją.

Į valdybą, išrinkti: Paukštaitis Pranas, Morkūnas Stasys; Žilinskytė Bronė ir Klimas Jonas. Į revizijos komisiją išrinkti: Virbickas Antanas, Dąsys Albertas ir Gorys Izidorius.

JAU IR JUNGTI. TAUTŲ ORGANIZACIJOS KALBA APIE RUSIJOS KONCENTRACIJOS STOVYKLAS

Šitos organizacijos ūkio ir socialinių reikalų taryboje š. m. vasario 14 d. JAV atstovas W. Thorp pasiūlė ištirti gyvenimo sąlygas Sovietų darbo stovyklose. Jis pareiškė, kad vis daugiau ir daugiau įrodymų gaunama esant Rusijos privalomo darbo stovyklose 8—14 mil. vergų. Thorp priminė, kad pagal Sovietų baudžiamąją teisę darbininkas, apleidęs savo darbavietę, baudžiamas iki 8 metų privalomų darbų. Be to, tikrų žinių ateina iš komunistų užimtų po šio karo valstybių, kad ir ten privalomo darbo stovyklų skaičius tiek išaugo, kad jau nebegalima tylėti.

Thorp priminė ir tai, kad Sovietų delegacija Jungt. Tautų visumos posėdyje 1948 m. spalio 16 d. pripažino, jog yra pataisos (auklėjimo) darbo stovyklos, kuriose dirbama tik 8 val, esama tinkama medicinos pagalba ir kitos gyvenimo sąlygos, uždriama

Susirinkime atsitiktinai dalyvavo ir davė informaciją C. Valdybos vicepirm. A. Andriūnas. S.

DILLINGENAS. Mūsų skyrius įsteigtas 1947 m. rugsėjo II d. dalyvaujant 43 asm. Šiandien skyrius turi, neskaitant vis emigruojančių, 122 narius. Per visą tą laiką skyrius turėjo 5 visuotinius susirinkimus. Amatų liūdijimų išduota 56. Skyriaus pirminku dabar yra V. Lankauskas, ant kurio ir gula sunkioji skyriaus darbo našta. Čiobrelis.

Susirinkimas v-bai be ko kita padėdė:

1. paruošti statuto ir įstatų projektus,

2. sueiti į kontaktą su tos rūšies organizacijomis, esančiomis Jungtinės Valstybės,

3. atnaujinti ryšius su organizacija, esančia Vokietijoje, DP stovyklose,

4. trumpiausiu laiku sušaukti platesnį lietuvių siuvėjų ir rūbų industrijoje dirbančių darbininkų-ių susirinkimą ir kviesti ne tik buvusius DP, bet ir iš seniau gyvenančius Montrealy lietuvius tos rūšies amatininkus.

Pageidautina, kad ir kiti lietuviai amatininkai organizuotųsi, nes tik organizuoti galėsime lietuvių amatininko būdą, sąžiningumą ir visas kitas gerąsias savybes išsaugoti, dabar sunkiuoju gyvenimo keliu einant vienas kitam padėti kliūtis nugalėti ir, valandai atėjus, nepažeisti sunkaus gyvenimo, grįžti atgal į brangią tėvynę. (Nepr. Liet.)

per mėnesį 60 rb., tik, sako jis, Sovietų delegacija nutylėjo tose stovyklose dirbančiųjų skaičių.

Thorp Sovietų delegacijai pastatė šiuos klausimus: 1 Kokius nusikaltimus yra padarę nuteistieji prival. darbams? 2 Kokiu būdu jie „taisomi“? 3 Koks buvo jų nuteisimo būdas? 4 Ar jie gali susižinoti su laisvėj pasilikusiais? 5 Ar stovyklų darbininkų šeimos taip pat „taisomos“? 6 Koks yra mirtingumas tose stovyklose?

Iš savo pusės jis pažymėjo, kad jo žiniomis, milijonai žmonių suvaryti į darbo stovyklas, atlieka darbus, kuriems laisva noru darbo jėgos negautų ir darbo sąlygos ten yra tokios baisios, jog mirtingumas yra nepaprastai didelis.

Thorp pasakė, kad tokie prievartos darbai pradedami vykdyti visur, kur tik komunistai įkelia koją, pav. Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje ir tt., kame šitokie darbo prievartos būdai jau buvo panaikinti prieš šimtą metų. Jei Sovietų delegacija nesutinka su mano tvirtinimais, sakė minėtas JAV

atstovas, ta-tautinė kor-vietoje tą

O ką, maistą, ir tai atsakė Sovietų delegatas Zarapnik? Gi kaip visuo-met trumpai ir aiškiai: „Ne, tai šlykščiausias melas, kurio tikslas apjuodinti jo atsovaujamą kraštą ir jam pakenkti.“

LAISKAI REDAKCIJAI

Gerbiamas Redaktoriau! Su džiaugsmu sutikome „Bendrą Darbą“ ir linkime jam augti, tvirtėti ir tobulėti.

Specialaus organo, kuris atstovautų, informuotų ir padėtų orientuotis darbo žmogui, seniai buvo pageidaujama. Mes jausdami, kad paįmtoji pareiga nebus lengva, linkime ištvermės sunkiame, bet tikrame kelyje. Kartu siunčiame 20 kronų auką. Tikime, kad ji nebus paskutinė.

Eskilstuna, Švedija. (Parašai.)

Gerbiama Redakcija! Aš jau gavau „Bendro Darbo“ 2 numerius, kurie man padarė puikų įspūdį. Tikrai džiugu ir malonu, kad tremty atsidūrę materialškai silpni amatininkai ir darbininkai nesnaudė ir sugėbėjo susiorganizuoti į Prof. S-gą ir išleisti savo organą „Bendrą Darbą“.

Aš nuoširdžiai linkiu sėkmės ir pasiryžimo tęsti pradėtąjį darbą.

Dorset, Anglija.

Su pagarba A. Tamošauskas.

AUKOS

„Bendram Darbui“ aukėjo: V. Gervickas 24,50 mk. ir 10 dol., Kasselio skyrius 20 mk., Zaukus 5 mk., S. Zienius 20 mk., Eskilstuna (Švedija) lietuviai 20 kr., S. Mažulaitis (Kanada) 4 dol., įvairūs asm. 5 mk.

Visiems aukotojams, ypač iš kitų kraštų, nuoširdžiai dėkojame.

ATSIŪSTA PAMINĖTI KNYGOS:

Demokratinio socializmo pradai, 65 pusl., kaina 0,75 mk.,

K. Kautskis. Socialdemokratija ir komunizmas. Sulietuvino Dr. Pr. Ancevičius, 48 pusl., kaina 0,50 mk.

Prof. s-gos nary! „Bendras Darbas“ — Tavo reikalų gynėjas. Kuo prisidėjai jam palaikyti? Parėmėi jį raštais? Parinkai jam aukų? Suradai naujų skaitytojų?

Jei to dar nepadarėi — sukrusk dabar!

„BENDRAS DARBAS“,
(13b) Augsburg, Gergany, USA
Zonė, DP Camp, Hochfield.

Leidžia — L. T. Darbininkų ir Amatininkų S-gos Centro Valdyba.
Ats. Red. A. Žiedas.
Redaguoja — Redakcinė Kolegija.